

Een duidelijke positie voor schoolbesturen

VBSO Regioavond

september 2024

Programma

19.30 uur Opening | dhr. A.R. (Arno) Bronkhorst

19.50 uur Een duidelijke positie voor schoolbesturen | Mr. drs J. (Jaco) van den Brink

20.30 uur Pauze

21.00 uur Toezicht en bestuur – dienstverlening VBSO | dhr. L.G. (Leon) Bolier

- Info en ontwikkelingen rond bestuurs- en toezichtkader, visitatie en evaluatie
- Toezicht houden – welke tools zijn helpend?
- Aandachtspunten voor toezicht- en bestuur
- Beroepsprofiel voor de christelijke leraar

21.45 uur Mededelingen en rondvraag

22.00 uur Sluiting

Zingen | Psalm 37 : 2 en 3

Stel op den HEER' in alles uw betrouwen;
Betracht uw plicht; bewoon het aardrijk; leer
Uw welvaart op Gods trouw volstandig bouwen;
Verlustig u met blijdschap in den HEER';
Dan zal Hij u in liefd' en gunst aanschouwen,
U schenken wat uw hart van Hem begeer'.

Geen ijd'le zorg doe u van 't heilspoor dwalen;
Houd in uw weg het oog op God gericht;
Vertrouw op Hem, en d' uitkomst zal niet falen.
Hij zal welhaast uw recht, voor elks gezicht,
Doen dagen, als de morgenzonnestralen,
En blinken, als het helder middaglicht.

Schriftlezing | Filippenzen 3 : 17 – 4 : 9

Christelijke levenswandel

17 Weest mede mijn navolgers, broeders, en merkt op degenen die alzo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt.

18 Want velen wandelen anders; van dewelke ik u dikmaals gezegd heb en nu ook wenende zeg, dat zij vijanden van het kruis van Christus zijn;

19 Welker einde is het verderf, welker god is de buik, en welker heerlijkheid is in hun schande, dewelke aardse dingen bedenken.

20 Maar onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, namelijk den Heere Jezus Christus,

21 Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking waardoor Hij ook alle dingen Zichzelven kan onderwerpen.

Schriftlezing | Filippenzen 3 : 17 – 4 : 9

Vermaningen

1 Zo dan, mijn geliefde en zeer gewenste broeders, mijn blijdschap en kroon, staat alzo in den Heere, geliefden.

2 Ik vermaan Euódia en ik vermaan Syntyche, dat zij eensgezind zijn in den Heere.

3 En ik bid ook u, gij mijn oprechte metgezel, zijt dezen vrouwen behulpzaam, die met mij gestreden hebben in het Evangelie, ook met Clemens en de andere mijn medearbeiders, welker namen zijn in het boek des levens.

4 Verblijdt u in den Heere allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u.

5 Uw bescheidenheid zij allen mensen bekend. De Heere is nabij.

6 Weest in geen ding bezorgd, maar laat uw begeerten in alles door bidden en smeken, met dankzegging, bekend worden bij God.

Schriftlezing | Filippenzen 3 : 17 – 4 : 9

7 En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus.

8 Voorts, broeders, al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat lieflijk is, al wat wél luidt, zo er enige deugd is en zo er enige lof is, bedenkt datzelve.

9 Hetgeen gij ook geleerd en ontvangen en gehoord en in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u zijn.

Bijbelse waarden

voor toezicht en bestuur

Een duidelijke positie voor schoolbesturen

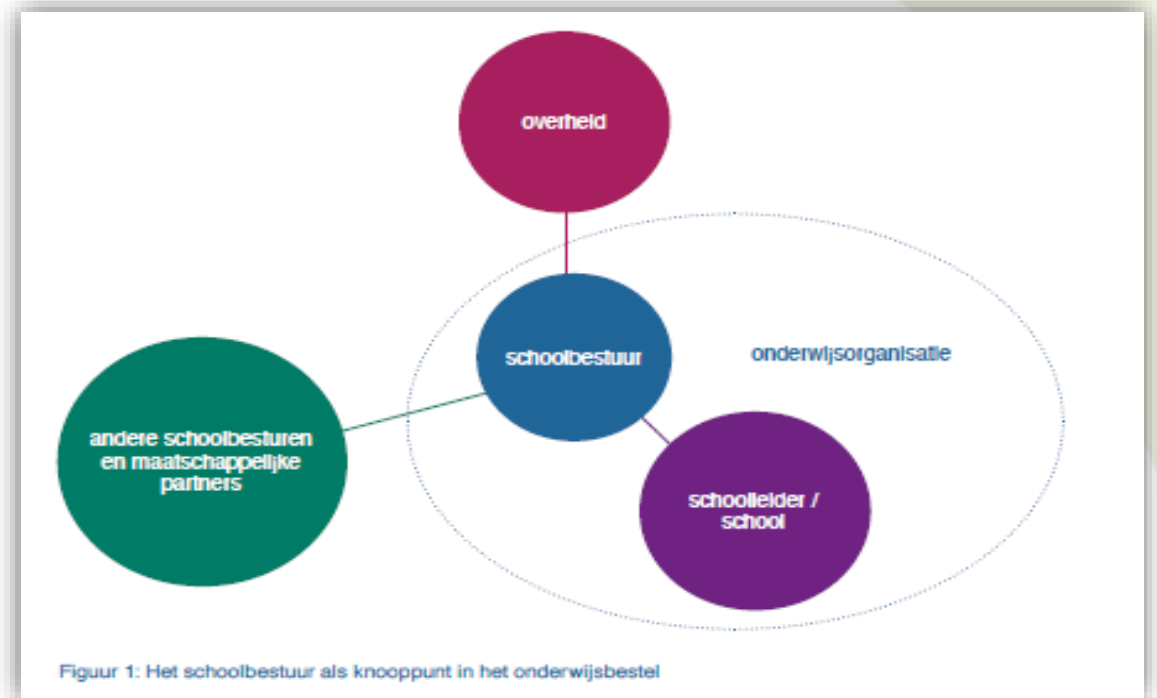
Wat moet een schoolbestuur doen?

I: ontwikkelingen in politiek en onderwijsland

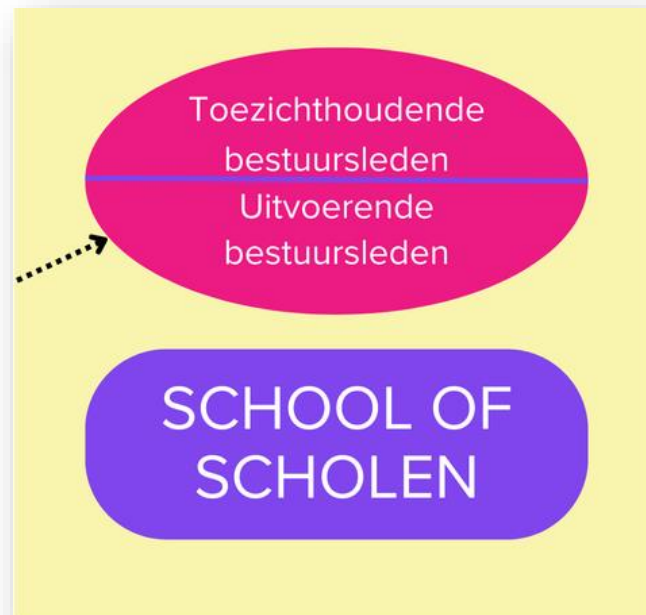
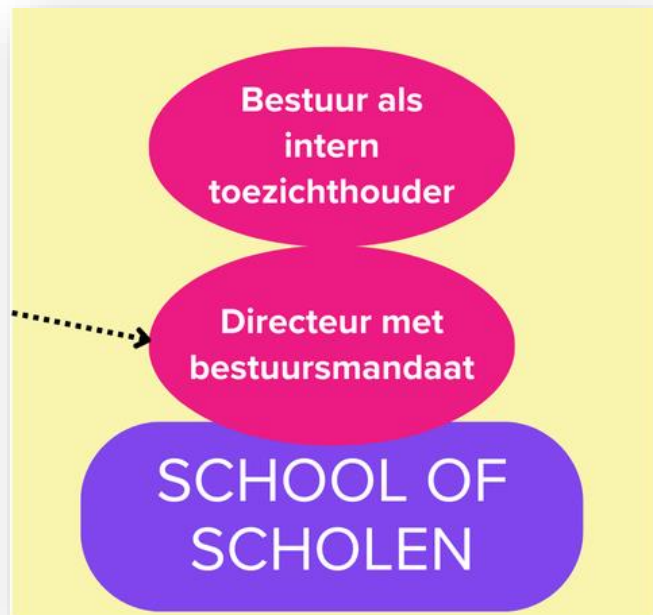
II: toepassingen voor VBSO-schoolbesturen

Herkomst figuur:

[Onderwijsraad, Een duidelijke positie voor schoolbesturen, september 2023](#)

Wie of wat is het schoolbestuur?

Verwachtingen in de knooppuntpositie

Het algemeen belang dienen, met burgerschap, met helpen van álle kinderen. Regelgeving naleven...
... maar ook goed naar leraren en ouders luisteren.

Goed sturen op de kwaliteit van het onderwijs, evidence informed werken...
... maar ook leraren de ruimte geven, dichtbij de werkvloer staan.

Visie en strategie voor goed onderwijs...,
... maar ook alle overheidsdoelen halen én naar leraren en ouders luisteren.

Zie uitgebreider: Sietske Waslander, Vertooganalyse: besturen in een diffuus bestel, september 2023

Twee oplossingsrichtingen vanuit de publieke opinie:

- Besturen ertussenuit halen. De overheid kan wel sturen, scholen kunnen wel lesgeven.
- Besturen moeten veel meer (regionaal) samenwerken. Geen concurrentie aangaan om de leerlingen en leraren, maar samen met de andere besturen zorgen dat alle leerlingen een plek krijgen en er genoeg leraren zijn.
- Sturingsbrief minister Paul d.d. 5 april 2024
- Hoofdlijnenakkoord:
Het stoppen met de wildgroei aan subsidies; deze omzetten in solide structurele financiering, met een norm voor de hoeveelheid onderwijsgeld voor het primaire proces, het maximaliseren van overhead en met zeggenschap van schoolleiders en betrokkenheid van leraren bij de besteding van middelen.
Curriculumherziening.
...meer zeggenschap geven aan de leerkracht en regeldruk en administratielast fors verlagen.

Onderwijsraad: *Een duidelijke positie voor schoolbesturen*

Subsidiariteit en publieke belangen dienen.

Intern verbonden zijn en extern samenwerken.

- Subsidiariteit: elke verantwoordelijkheid zo laag mogelijk in de organisatie
 - Zorg voor interne verbondenheid
 - Zeggenschap en professionele ruimte van schoolleiders en leraren
- Publieke belangen dienen:
 - Verder dan de eigen organisatie
 - Samenwerken met andere besturen – op bestuurs- en schoolniveau

Reacties

Martijn Nolen: vergeet niet dat de onderwijsorganisatie één geheel moet zijn, ook met een gedeelde drijfveer, gedragen visie, en interne solidariteit.

Hartger Wassink: schoolbesturen zijn nodig en moeten allereerst zorgen voor een pedagogische cultuur, een gedreven gemeenschap, een moreel gemotiveerde visie.

Wat betekent dit voor VBSO-schoolbesturen?

Sterke punten/kansen:

- Kleine besturen, korte lijnen tussen bestuur en werkvloer.
- Sterke gemeenschappelijkheid op basis van de grondslag waaraan bestuur, medewerkers, ouders en kinderen gehoorzaam willen zijn, en op basis waarvan er een sterke drijfveer is voor Bijbelse vorming.
 - Kernopdracht

Wat betekent dit voor VBSO-schoolbesturen?

Aandachtspunten:

1. Gaat verantwoordelijkheid verder dan de eigen school?
 - Code Goed Bestuur (principe 2)
2. Overheid wil samenwerking zien en zonodig afdwingen, met name:
 - tegen lerarentekort
 - tegen kansenongelijkheid
3. Toenemende zorg- en ondersteuningsbehoeften
4. Vluchtelingenkinderen
5. Lerarentekort: samenwerken i.p.v. concurrentie
6. Kennis over onderwijskwaliteit in het schoolbestuur
 - Agenda professionalisering, Code Goed Bestuur (principe 3)
7. Hoe houden kleine organisaties voldoende expertise?
8. Burgerschap: hoe enthousiast zijn de leraren?

Wat zijn concrete aanbevelingen voor VBSO-schoolbesturen?

1. Identiteit de gezamenlijke basis en drijfveer. Voor ouders, leraren en bestuurders.
2. Investeer in interne verbondenheid in de school.
3. Investeer ook in betrokkenheid op de buitenwereld; het hele dorp, het hele land.
4. Investeer in pedagogische kennis van directeuren en leraren. Laat visievorming en uitvoering (ook) bij directeur en team. Doordachte verantwoordelijkheidsverdeling.
5. Geef vertrouwen aan directeur, ook in personeelsbeleid.
6. Zorg ook voor kennis van onderwijskwaliteit in het schoolbestuur.
7. Zorg voor voldoende schaalgrootte om de expertise bij de hand te houden. Bijvoorbeeld door samen te werken met een andere VBSO-school op gebied van leerlingenzorg.
8. Omgekeerd: sta open voor samenwerkingsverzoeken van kleinere scholen.

Bespreking

- Hoe investeer je in interne verbondenheid? In verbinding aan de kernopdracht?
- Gaat onze verantwoordelijkheid verder dan de eigen school?
- Hoe kunnen we meer onderling samenwerken?
 - Op bestuursniveau - Wat kan VBSO betekenen?
 - Op schoolniveau - Wat kan LDB betekenen?
- Is er voldoende visie op subsidiariteit: verantwoordelijkheid dichtbij de onderwijspraktijk?
- Is er voldoende professionele ruimte? Kennis in de school?

PAUZE

Programma na de pauze

21.00 uur Toezicht en bestuur – dienstverlening VBSO (21.00u)

- Info en ontwikkelingen rond bestuurs- en toezichtkader, visitatie en evaluatie
- Toezicht houden – welke tools zijn helpend?
- Aandachtspunten voor toezicht- en bestuur
- Beroepsprofiel voor de christelijke leraar

21.45 uur Mededelingen en rondvraag

22.00 uur Sluiting

Instrument voor (collegiale) bestuurlijke visitatie

- Stand van zaken ontwikkeling instrument.

Het bestuur werkt actief aan de professionaliteit van de organisatie en van zichzelf

*Uitwerking 14 uit de Code Goed Bestuur: Het bestuur en het intern toezicht evalueren regelmatig het functioneren van het bestuur. Hierbij is zowel aandacht voor de resultaten als voor ontwikkeling van competenties in relatie tot toekomstige opgaven. Onderdeel daarvan is dat **het bestuur periodiek (eens in de vier jaar) deelneemt aan collegiale bestuurlijke visitatie**. Hierbij worden waar nodig relevante belanghebbenden betrokken.*

- Vraag naar een compacte vorm voor de collegiale bestuurlijke visitatie
- In samenwerking met VGS ontwikkelen we een werkwijze → twee versies ‘Goud’ en ‘Zilver’
- Uitgangspunt: geschikt voor alle bestuursvormen - zo min mogelijk werklast voor de school - volwaardig product - geïntegreerd in een vierjarige cyclus - bestuur heeft keus
- ‘Pas op de plaats’
 - ... onduidelijkheid over wat exact verstaan moet worden onder collegiale bestuurlijke visitatie
 - ... lidmaatschapseis
 - ... we wachten definitieve informatie van de PO-raad af (kwaliteitskader)

Tools (handreikingen en formats)

die helpend zijn voor toezichthouders en bestuurders

- Doel van de handreikingen en formats: *bieden van beknopte, samenvattende, en/of schematische uitwerkingen van een onderwerp, om te gebruiken als bestuurder, toezichthouder en/of als basis voor schoolspecifieke uitwerkingen.*
- Handreikingen:
 - Overzicht(en) documenten voor bestuur- en toezicht' ([voorbeeld 1](#))
 - 'Toezichthouden; waarop en hoe?' (*in ontwikkeling – planning december 2024*)
 - 'Toezien op de Bijbelles' (*in ontwikkeling → planning november 2024*)
 - '([Planning](#)) Bestuurlijke visitatie en zelfevaluatie' → advies: integreren in de jaaragenda / jaarplanning.
 - 'Bijbels onderwijzen' (*in ontwikkeling → planning januari 2025*)
- Formats
 - voor o.a. 'Bestuurskader', '[Toezichtkader](#)', 'Verantwoordingsrapportage', 'Professionaliseringsplan'
- Hoe (en wanneer) beschikbaar stellen aan bestuurders en toezichthouders
- Ondersteuning bij implementatie mogelijk

Aandachtspunten voor toezicht- en bestuur - 1

- **Professionaliseringsagenda**

CGB uitwerking 16: Het bestuur en het intern toezicht inventariseren jaarlijks hun professionaliseringsbehoefte, en leggen afspraken hierover vast.

- jaarlijks inventarisatiemoment borgen in de jaaragenda
- Integreren in de vierjaarlijkse cyclus van 'bestuurlijke visitatie' en 'zelfevaluatie door de toezichthouders'
- (eenvoudig) format professionaliseringsplan gebruiken

- **Professionalisering bestuur en toezicht**

... *lezen en agenderen vakliteratuur*

... *bezoeken bijeenkomsten van de besturenorganisatie*

... *scholing voor (startende) toezichthouders/verdiepende scholing*

... *maatwerkscholing op locatie*

(rondom thema's als 'Bezoeken van de Bijbelles', 'Het duiden van de verantwoordingsrapportage', 'Hoe lees ik de opbrengsten?', 'Bespreken waarderingskader onderwijsinspectie')

... *werksessies*

(denk aan: 'Opstellen van een toezichtkader', 'Inrichten van de verantwoordingsrapportage', 'Doornemen en actualiseren bestuurlijke beleidsdocumenten', 'Inrichten van de bestuurlijke jaaragenda').

Aandachtspunten voor toezicht- en bestuur -2

- Naar aanleiding van recente inspectiebezoeken (waarderingskader onderwijsinspectie)
 - Het kunnen duiden van de inhoud van de verantwoordingsrapportage en het gesprek daarover
 - *opbrengsten van de school - de didactische en pedagogische kwaliteit - kwaliteit leerlingondersteuning*
 - Het volgen van (het effect van) de opvolging van interventies
 - Ontbreken van heldere ambities, streefdoelen wat betreft opbrengsten en wat betreft schoolontwikkeling
 - Onvoldoende zicht op (de effecten van) het burgerschapsonderwijs
 - Meer de focus op schoolbezoeken
 - Onvoldoende zicht op de leerlingpopulatie en wat dat betekent voor het onderwijs(aanbod)

Advies:

De werkwijze van bestuur en toezicht eens door laten lichten aan de hand van het waarderingskader dat de onderwijsinspectie hanteert.

Beroepsprofiel voor de christelijke leraar

- Beroepsprofiel is afgerond
 - Beroepsprofiel (vervangt alle eerdere uitgaven van het VBSO beroepsprofiel)
 - Functie
 - ... *middel om identiteitsgebonden onderwijs te borgen*
 - ... *verantwoordingsdocument richting externen*
 - ... *opleidingsinstrument voor studenten*
 - ... *ontwikkelinstrument voor zittend personeel*
 - ... *beziïningsinstrument met betrekking tot de christelijke beroepspraktijk*
- Relatie met bestuur- en toezicht → Toezien op een goede invoering:
 - Officieel vaststellen/goedkeuren door bestuur/toezicht (ook de AR meenemen)
 - Duurzaam gebruik ervan borgen in het bestuurskader
 - Zet het profiel in:
 - ... *bij werving en selectie van leerkrachten*
 - ... *als opleidingsinstrument (o.a. via de SAM-opleiders)*
 - ... *bij de begeleiding van startende leerkrachten*
 - ... *als ontwikkelinstrument voor zittend personeel (integreren in de gesprekkencyclus)*
 - ... *tijdens beziïningsmomenten*
 - Opnemen als (terugkerend) aandachtspunt in de verantwoordingsrapportage

Stimuleer deelname aan de productvoorstellingen:

D.V. 7 oktober 2024 | Ede / D.V. 8 oktober 2024 | Yerseke / D.V. 10 oktober 2024 | [Hendrik-Ido-Ambacht](#))

Mededelingen en rondvraag

VBSO dienstverlening

13 november 2024 | Basistraining toezichthouders

12 februari 2025 | Verdiepende training toezichthouders

Locatie: Leerdam (ovb)

Voor meer informatie en aanmelden: vbsso.nu/dienstverlening

Diensten voor directeuren, bestuurders en toezichthouders

Advies

De VBSO-adviseurs helpen scholen met uiteenlopende vraagstukken zoals audits, inspectiebezoeken en beleidsvorming rondom een sociaal veilig klimaat of toelatingsbeleid.

Commissies

VBSO heeft verschillende commissies die advies en ondersteuning bieden bij personeelszaken, geschillen, functiewaardering, klachten en identiteitskwesties.

Interim-functies

Om de continuïteit te waarborgen tijdens een zoektocht naar nieuwe kandidaten, biedt VBSO interim-bestuurders of -directeuren aan.

Begeleiding

VBSO begeleidt bestuurders en leidinggevenden bij het behalen van doelen op het gebied van onderwijsresultaten, planmatig werken, en wettelijke normen.

Coaching

VBSO biedt coaching voor persoonlijke ontwikkeling en teamfunctioneren, met reflectie, zelfevaluatie en advies, gebaseerd op jarenlange ervaring.

Training

VBSO verzorgt trainingen voor toezichthouders, bestuurders en onderwijzers, met zowel algemene cursussen als op maat gemaakte verdiepingstrainingen.

Informatie

Scholen ontvangen regelmatig updates over actuele ontwikkelingen via nieuwsberichten, regiobijeenkomsten en de maandelijkse VBSOpinie.

VBSO bijeenkomsten

18 maart 2025	Regioavond Bruinisse
25 maart 2025	Regioavond Ede
21 mei 2025	VBSO Ledenvergadering

Voor alle data geldt: Deo Volente

Dank voor uw komst!

We blijven graag met u in verbinding